

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра германської філології, перекладу та зарубіжної літератури

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

**на тему: "Відображення ідеологем Вікторіанської доби в романі С.Мосс
"Bodies of Light" "**

Здобувача/здобувачки 2 курсу групи 2 МФА
Галузі знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Філологія. Германські мови та
літератури (переклад включно) (англійська)
Григор'євої Яни Василівни

Використання чужих ідей, результатів і текстів мають посилання на відповідне джерело	Науковий керівник Таратута Світлана Леонідівна, кандидат філологічних наук, доцент
--	--

_____	Григор'єва Яна Василівна
(підпис)	(ініціали, прізвище здобувача)

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЛІТЕРАТУРА ВІКТОРІАНСЬКОЇ ДОБИ: ДЖЕРЕЛА ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ	6
1.1. Соціокультурні характеристики Вікторіанської епохи	6
1.2. Відображення вікторіанських ідеологем в англійській літературі ХІХ ст...17	
1.3. Гендерний аспект в літературі Вікторіанської доби	30
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	41
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕР ЗОБРАЖЕННЯ ВІКТОРІАНСЬКОЇ ЕПОХИ В РОМАНІ С.МОСС "ФІГУРИ СВІТЛА"	45
2.1. Жіноче питання за часів Вікторіанської доби та засоби його відображення в романі "Фігури світла"	45
2.2. Відтворення в романі особливостей інституту шлюбу Вікторіанської епохи	63
2.3. Проблема вікторіанського виховання в творі та характер її вирішення.....	77
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	94
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анненкова О.С. Англійська література Вікторіанської епохи. Курс лекцій: Навчальний посібник. Київ, 2016. 168 с.
2. Бандровська О.Т. "Грозовий Перевал" Емілі Бронте в культурному просторі вікторіанської Англії. Харків, 2006. 18 с.
3. Бредбері М. Британський роман нового часу. Київ: Ксенія Сладкевич, 2011. 480 с.
4. Дитячий біль: проституція яку не хочуть помічати: сайт. URL: <https://znaj.ua/society/dytyachyj-bil-prostyuciya-yaku-ne-hochut-pomichaty> (дата звернення: 15.03.2018).
5. Таратута С.Л. Дж. Д. Селінджер «Над прірвою в житті»: проблемний підхід до вивчення твору. *Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі*. 2020. Вип. 24. С. 95-98
6. Таратута С.Л., Мельник Т.М. Булінг як соціальне явище та його відображення у новітній англійській літературі. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2023. № 2 (23). С. 219-233
7. Таратута С.Л., Мельник Т.М. Проблема виховання в літературі 50-60-х років ХХ ст.: до питання вивчення зарубіжної літератури другої половини ХХ ст. Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (грудень 2020 р.) С.182-187
8. Таратута С.Л. Світ, що руйнує красу: деякі аспекти аналізу роману Дж. Д. Селінджера "Над прірвою в житті". *Зарубіжна література в школах України*. 2005. № 7. С. 2-3
9. Чепельська Т. Повернення рабства напередодні ХХІ століття. Іменем Закону, 1998. № 3.
10. Черниш О.М. Чому в Україні винні у сексуальному насильстві не сидять за ґратами? BBC NEWS Україна, 2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c16zzg9ye09o> (дата звернення: 24.11.2023).
11. Що таке Емоційний Інтелект (EQ) та як його підвищити. Психологер.

URL: <https://psychologer.com.ua/emotsiynny-intelekt/> (дата звернення: 06.01.2024).

12. Ablow R. The marriage of minds: Reading sympathy in the Victorian marriage plot. Stanford University Press, 2007. 231 с.

13. Adinkrah M. Criminalizing Rape Within Marriage. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 2010. Vol. 55, № 6. P. 982-1010.
14. Ahmed H.R. Philosophy of Feminism and Suffering of Western Women Concurring to Charlotte Bronte's Novel "Jane Eyre". *Electronic Research Journal of Literature*, 2020. Vol. 5, № 2. P. 45-52.
15. Anderson A., Chilczuk S., Nelson K., Ruther, R., Wall-Scheffler C. The Myth of Man the Hunter: Women's contribution to the hunt across ethnographic contexts. *PLOS ONE*, 2023. 18 p.
16. Aratani L. Girl, 13, gives birth after she was raped and denied abortion in Mississippi. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/aug/14/mississippi-abortion-ban-girl-raped-gives-birth> (date of access: 15.09.2024).
17. Austen Z. Why Feminist Critics Are Angry with George Eliot. *College English*, 1976. Vol. 37, № 6. P. 549-561.
18. Bailey F.E. *Six Great Victorian Novelists*. Associated Faculty Pr Inc, 1947.
19. Bailey P., Thompson F.M.L. *The Rise of Respectable Society: A Social History of Victorian Britain. Le Travail*, 1990. Vol. 25. 290 p.
20. Bates V. The child at risk: precocious girls and sexual consent in late Victorian Britain. *Law, Crime & Hist*, 2017. 126 p.
21. Blackstone W. *Commentaries on the Laws of England*. *The American Law Register (1852-1891)*, 1853. Vol. 1, № 5. 319 p.
22. Bleyerveld Y.C. Obedient and Devout: Biblical Women as Patterns of Female Virtue in Netherlandish and German Graphic Art. *Simiolus: Netherlands Quarterly for the History of Art*, 2000. Vol. 28, № 4. 219 p.
23. Carroll S.J. Putting the "Neo" Back into Neo-Victorian: The Neo-Victorian Novel as Postmodern Revisionist Fiction. *Neo-Victorian Studies*, 2010. Vol. 3, № 2. 172-205.

24. Catalan Z. Irony in Vanity Fair. URL: <http://victorian.lang.nagoyau.ac.jp/victorianweb/authors/wmt/catalan.htm> (date of access: 01.03.2014).

25. Conry-Murray C. Children's distributive justice: The role of gender norms in different settings. *European Journal of Developmental Psychology*, 2017. Vol. 14, № 1. P. 62-74.

26. Croll L. Scientists Discover Cause Behind Extreme Morning Sickness URL: <https://www.msn.com/en-xl/video/health/scientists-discover-cause-behind-extreme-morning-sickness/vi-AA1mf8CO?t=119&ocid=socialshare> (date of access: 10.07.2024).

27. Davis D.L. Feminist critics and literary mothers: Daughters reading Elizabeth Gaskell. *Journal of Women in Culture and Society*, 1992. Vol. 17, № 3. P. 507-532.

28. Demir C. The role of women in education in Victorian England. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 2015. Vol. 5, № 2. P. 8-55.

29. Dyhouse C. Good Wives and Little Mothers: Social Anxieties and the Schoolgirl's Curriculum, 1890-1920. *Oxford Review of Education*, 1977. Vol. 3, № 1. P. 34-35.

30. Edney A. I Don't Work for Free: The Unpaid Labor of Child Social Media Stars. *U. Fla. JL & Pub. Pol'y*, 2021. 547 p.

31. Eggers A.C., Nick V., Wagner M. Corruption, accountability, and gender: Do female politicians face higher standards in public life? *The Journal of Politics*, 2018. Vol. 80, № 1. P. 321-326.

32. Endometriosis Foundation of America. Halsey — Blossom Ball, 2018. URL: https://www.youtube.com/watch?v=v__cygbFdfs (date of access: 17.06.2024).

33. Frederick L.A. Jane Eyre: The quest for Optimism. *Studies in the Novel*, 1988. Vol. 20, № 2. P. 121-130.

34. Gao H. Reflection on Feminism in Jane Eyre. *Theory & Practice in Language Studies*, 2013. Vol. 3, № 6. P. 12-34.

35. Gil D.G. Violence against Children. *Journal of Marriage and Family*, 1971. Vol. 33, № 4. P. 37-48.
36. Gilbert S. M., Gubar S. *The Madwoman in the Attic*. Yale University Press, 2020. 348 p.
37. Goldberg E. Fake Nudes and Real Threats: How Online Abuse Holds Back Women in Politics. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2021/06/03/us/disinformation-online-attacks-female-politicians.html?smid=url-share> (date of access: 04.08.2024).
38. González L., Tarja K.V. The effect of divorce laws on divorce rates in Europe. *European Economic Review*, 2009. Vol. 53, № 2. P. 127-138.
39. Gorham D. *The Victorian girl and the feminine ideal*. Routledge, 2012. 393 p.
40. Gruss S., Boehm-Schnitker N. *Neo-Victorian Literature and Culture: Immersions and Revisitations*. Taylor & Francis Group, 2014. 244p.
41. Hamid S., Johansson E., Rubenson B. Security lies in obedience-Voices of young women of a slum in Pakistan. *BMC public health*, 2010. P. 1-7.
42. Hammerton A. J. *Victorian Marriage and the Law of Matrimonial Cruelty*. *Victorian Studies*, 1990. Vol. 33, № 2. P. 269-292.
43. Harding S., Hintikka B.M. *Discovering Reality*. D. Reidel Publishing Company, 1983. P. 71-95.
44. Hawes D. *Who's who in Dickens*. London: Routledge, 1998. 213 p.
45. Here Are The Countries Where It's Still Really Difficult For Women To Vote. *Grazia*. URL: <https://graziadaily.co.uk/life/real-life/countries-where-women-can-t-vote/> (date of access: 06.10.2024).
46. Hilary J. Critical literacy's ongoing importance for education. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 2014. Vol. 57, № 5. P. 349-356.
47. Hillis S.D., Mercy J.A., Saul R.J. The enduring impact of violence against children. *Psychology, Health & Medicine*, 2017. Vol. 22, № 4. P. 393-405.

48. Homans M. Bearing the word: Language and female experience in nineteenth-century women's writing. 1989.
49. Hotz M.E. Taught by Death What Life Should Be: Elizabeth Gaskell's Representation of Death in "North and South". *Studies in the Novel*, 2000. Vol. 32, № 2. P. 165-184.
50. Hubbard L. M. Work and Leisure. Creative Media Partners, LLC, 2022. 317 p.
51. Hubbard L.M. Woman's Gazette: Or News About Work. Palala Press, 2016. 86 p.
52. Iritani E. Why Some Dictators Build Schools — and Others Don't — UCLA Anderson Review. URL: <https://anderson-review.ucla.edu/why-some-dictators-build-schools-and-others-dont/> (date of access: 02.11.2023).
53. Jensen R., Thornton R. Early female marriage in the developing world. *Gender & Development*, 2003. Vol. 11, № 2. P. 9-19.
54. Kapai L. A study of William Makepeace Thackeray's "The Newcomes". Howard University, 1975. 112 p.
55. Kaye J.W. Outrages on Women. *North British Review*, 1856. 235 p.
56. Kelly G.F. America's Sexual Transformation: How the Sexual Revolution's Legacy is Shaping Our Society, Our Youth, and Our Future. Bloomsbury Publishing USA, 2011. 202 p.
57. Kiesler D.A. Something specific to contribute: George Eliot, Elizabeth Gaskell, and the challenges of feminism. Southern Illinois University at Carbondale, 1995. 317 p.
58. Klein V. The Emancipation of Women: Its Motives and Achievements. Ideas and Beliefs of the Victorians. London: Sylvan, Print, 1949. 163 p.
59. Klein, L. B., Martin S.L. Sexual harassment of college and university students: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 2021. Vol. 22, № 4. P. 777-792.

60. Klimstra T.A. Personality traits and educational identity formation in late adolescents: Longitudinal associations and academic progress. *Journal of Youth and Adolescence*, 2012. Vol. 41. P. 346-361.
61. Kyriacou C. Why Monarchy Should Be Abolished. *Think*, 2023. Vol. 22, № 65. P. 39-44.
62. Lazreg M. Feminism and Difference: The Perils of Writing as a Woman on Women in Algeria. *Feminist Studies*, 1988. Vol. 14, № 1. P. 81-107.
63. Lee J., Euisol J. The 4B movement: envisioning a feminist future with/in a non-reproductive future in Korea. *Journal of Gender Studies*, 2021. Vol. 30, № 5. P. 633-644.
64. Liben L.S., Berenbaum S.A., Blakemore J.E.O. *Gender Development*. Psychology Press, 2014. 536 p.
65. Lingxin H., Hotz V.J., Ginger Z. J. Games Parents and Adolescents Play: Risky Behaviour, Parental Reputation and Strategic Transfers. *The Economic Journal*, 2008. Vol. 118, № 528. P. 515-555.
66. Lynn A.M. *Women, work, and representation: Needlewomen in Victorian art and literature*. Ohio University Press, 2003. 272 p.
67. Maligec N. *Gothic Feminism in Emily Bronte's Wuthering Heights*. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Faculty of Humanities and Social Sciences. Department of English Language and Literature, 2020. 335 p.
68. Mandy W. Mental health and social difficulties of late-diagnosed autistic children, across childhood and adolescence. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 2022. Vol. 63, № 11. P. 1405-1414.
69. Margolyes M., Fraser S. *Dickens' Women*. Велика Британія: Hesperus Press, 2012. 96 p.
70. Margolyes M., Fraser S. *Dickens' women*. New York: Reedsy, 2012. 129 p.
71. Masterson M.A. When play becomes work: Child labor laws in the era of "kidfluencers". *U. Pa. L. Rev*, 2020. 577 p.

72. McCrone K. The Assertion of Women's Rights in Mid-Victorian England. *Historical Papers*, 1972. Vol. 7, № 1. P. 39-53.
73. Meltzer H. The mental health of children who witness domestic violence. *Child & Family Social Work*, 2009. Vol. 14, № 4. P. 491-501
74. Men are hunters, women are gatherers. That was the assumption. A new study upends it. NPR. URL: <https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2023/07/01/1184749528/men-are-hunters-women-are-gatherers-that-was-the-assumption-a-new-study-upends-i> (date of access: 07.06.2024).
75. Messer-Davidow E. Chaste, Silent, and Obedient: English Books for Women, 1475-1640. Huntington Library, 1983. P. 141-146.
76. Mgamis M. Beyond the Ideal: Anne Brontë's Realistic Feminism. University of Agder, Norway: *International Journal of English Literature and Social Sciences*, 2023. P. 192-197.
77. Mitchell S. *The New Girl: Girls' Culture in England, 1880-1915*. New York: Columbia University Press, 1995. P. 91-94.
78. Moers E. *Female Gothic: The Monster's Mother*. The New York Review of Books, 1974. Vol. 21. 364 p.
79. Moers E. *Literary women*. Garden City, N.Y: Anchor Press, 1977. 496 p.
80. Moore G. *Conversations in Ebury Street*. Boni and Liveright, 1924. Vol. 20. 127 p.
81. Moser T. What Is The Matter With Emily Jane? Conflicting Impulses in *Wuthering Heights*. *Nineteenth Century Fiction*, 1962. Vol. 17, № 1. P. 1-19.
82. Murdoch L. *Daily Life of Victorian Women*. Greenwood Press, USA, 1970. 172 p.
83. Oberman M. What will and won't happen when abortion is banned. *Journal of Law and the Biosciences*, 2022. Vol. 9, № 1. P. 23-48.
84. Ohmann C. Emily Brontë in the Hands of Male Critics. *College English*, 1971. Vol. 6, № 32. P. 7-13.

85. Okimoto T.G., Brescoll V.L. The price of power: Power seeking and backlash against female politicians. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 2010. Vol. 36, № 7. P. 923-936.
86. Oliphant M. Modern Novelists — Great and Small. *Blackwood's Magazine*, 1855. P. 554-568.
87. Pearsall R. The worm in the bud: the world of Victorian sexuality. The History Press, 1983. 592 p.
88. Phegley J. Courtship and marriage in Victorian England. Bloomsbury Publishing USA, 2011. 418 p.
89. Phillips R. Divorce: A History of Divorce in Western Society. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. P. 412-422.
90. Quilter H. Is Marriage a Failure? London: Swan Sonnenschein, 1888. 176 p.
91. Reddy M.T. Gaskell's "The Grey Woman": A Feminist Palimpsest. *The Journal of Narrative Technique*, 1985. Vol. 15, № 2. P. 183-193.
92. Ringler E. "Middlemarch": A Feminist Perspective. *Studies in the Novel*, 1983. Vol. 15, № 1. P. 55-61.
93. Ro C. Why do we still distrust women leaders? BBC Home. URL: <https://www.bbc.com/worklife/article/20210108-why-do-we-still-distrust-women-leaders> (date of access: 30.10.2023).
94. Rogers K.M. The Pressure of Convention on Thackeray's Women. *The Modern Language Review*, 1972. P. 257-263.
95. Ross E., Barret-Ducrocq F., Howe J. Love in the Time of Victoria: Sexuality, Class and Gender in Nineteenth-Century London. *The American Historical Review*, 1993. Vol. 98, № 4. 1254 p.
96. Rudder C. Dataclism: Love, Sex, Race, and Identity — What Our Online Lives Tell Us about Our Offline Selves. Crown, 2014. 320 p.
97. Ruskin J., Of Queens' Gardens', in *Sesame and Lilies: The Two Paths and The King of the Golden River*. London: J.M. Dent & Sons, 1907. 60 p.

98. Schulz B. The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Journal of Language and Communication*, 2008. Vol. 2. 105 p.
99. Sehrawat A. Autobiographical Elements in Charles Dickens' *David Copperfield*. *The Criterion, an International Journal in English*, 2013. Vol. 4, № 5. P. 1-5.
100. Sermon R. From Easter to Ostara: The Reinvention of a Pagan Goddess. *Time and Mind*, 2008. Vol. 1, № 3. P. 331-343.
101. Setzler M. Measuring Bias against Female Political Leadership. *Politics & Gender*, 2019. Vol. 15, № 4. P. 695-721.
102. Shammass B., Bellware K. Florida court rules 16-year-old is not "sufficiently mature" for abortion. *Washington Post*. URL: <https://www.washingtonpost.com/nation/2022/08/17/florida-teen-abortion-denied-mature/> (date of access: 16.04.2023).
103. Shrayber M. Man Viciously Attacks Woman for Refusing to Give Him Her Number. *JEZEBEL Newsletter*. URL: <https://www.jezebel.com/man-viciously-attacks-woman-for-refusing-to-give-him-he-1666424378> (date of access: 27.03.2023).
104. Shuttleworth S. *Charlotte Brontë and Victorian Psychology*. Cambridge University Press, 1996. Vol. 7. 212 p.
105. Siti F. An analysis on The Autobiographical Aspects of Charles Dickens' *David Copperfield*. Universitas Islam Negeri Maulana Malik Ibrahim, 2007. 238 p.
106. Slater M. *Dickens and women*. Stanford, Calif: Stanford University Press, 1983. 465 p.
107. Stalker J. Misogyny, Women, and Obstacles to Tertiary Education: A Vile Situation. *Adult Education Quarterly*, 2001. Vol. 51, № 4. P. 288-305.
108. Stanford D. W.M. *Thackeray: Vanity fair*. British Council, 1969. 135 p.
109. Stevenson A.J. The pregnancy-related mortality impact of a total abortion ban in the United States: a research note on increased deaths due to remaining pregnant. *Demography*, 2021. Vol. 58, № 6. P. 2019-2028.

110. Stoneman P. Feminist criticism of "Wuthering Heights". *Critical Survey*, 1992. Vol. 4, № 2. P. 147-153.
111. Suleimenova K. *Society, Class, and Women in Three Major Victorian Novels*. Faculty of Arts, Masaryk University, Department of English and American Studies, 2022. 259 p.
112. Sullivan W.J. Music and Musical Allusion in "The Mill on the Floss". *Criticism*, 1974. Vol. 16, № 3. P. 232-246.
113. Suma H. Victorian Literature and the changing social structure. *International Journal Of Creative Research Thoughts*, 2019. Vol. 7, № 4. P. 423-424.
114. Taratuta S., Melnyk T., Kozazhyshyna O., Pradiqlianna L. Coming of Age Novels in the Era of "New Sincerity": Trauma and Personality Development of a Teenager (based on the novels "Black Swan Green" by D. Mitchell and "Time to Speak" by K. Klimovsky). *Ad Alta: Journal Of Interdisciplinary Research*. Volume 12, Issue 1, Special Issue XXVII, 2022. P. 72-76.
115. Terasaki K. Breaking Down Paris Paloma's Fiery Feminist Anthem, "Labour". The Mary Sue. URL: <https://www.themarysue.com/paris-paloma-labour-lyrics-meaning-and-symbolism-explained/> (date of access: 25.08.2023).
116. The pursuit & appeal of (MUCH) older men URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QVbfOziAQaY> (date of access: 06.11.20234).
117. Tillotson K. *The letters of Charles Dickens*, Clarendon Press, Oxford, 1977. Vol. 4. 201 p.
118. Thomes M.M. Children with absent fathers. *Journal of Marriage and the Family*, 1968. P. 89-96.
119. Tytler S. *A Houseful of Girls*. London: Walter Smith And Innes, 31 & 32, Bedford Street, Strand, 1889. 395 p.
120. Van Acker E. Media representations of women politicians in Australia and New Zealand: High expectations, hostility or stardom. *Policy and Society*, 2003. Vol. 22, № 1. P. 116-136.

121. Vargesson N. Thalidomide-induced teratogenesis: history and mechanisms. Birth defects research. Part C, Embryo today, 2015. Vol. 105, № 2. P. 140-156.

122. Weiss B. Elizabeth Gaskell: The Telling of Feminine Tales. Studies in the Novel, 1984. Vol. 16, № 3. P. 274-287.

123. What Were You Wearing? Exhibit Explores Sexual Violence Myth. Texas A&M Today. URL: <https://today.tamu.edu/2019/11/19/what-were-you-wearing-exhibit-explores-sexual-violence-myth/> (date of access: 23.09.2023).

124. Yildirim A.H. Angels of the house: Dickens Victorian Women. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012. Vol. 14, № 4. P. 113-125.

125. Young A. From spinster to career woman: middle-class women and work in Victorian England. McGill-Queen's Press, 2019. 232 p.

126. Zener D. Journey to diagnosis for women with autism. Advances in autism. Emerald Publishing Limited, 2019. Vol. 5, № 1. P. 2-13.

127. Zinnatullina Z.R., Alsu H.V. Influence of William Thackeray on the character system of Julian Fellowers' Snobs. Life Science Journal, 2014. Vol. 11, № 4. P. 472-475.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

128. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 13.10.2023).

129. Steinbach S. Victorian era. History, Society, & Culture. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/event/Victorian-era> (date of access: 01.06.2024).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

130. Бронте Е. Грозовий перевал. Харків: Фоліо, 2006. 319 с.

131. Austen J. Pride and Prejudice. Arcturus Publishing, 2018. 352 p.

132. Bronte A. Agnes Grey. Wordsworth Editions, 2019. 288 с.

133. Bronte C. Jane Eyre. Wordsworth Editions, 1992. 576 с.

134. Dickens C. David Copperfield. Modern Library, 2000. 1071 p.

135. Dickens C. *Oliver Twist*. Creative Media Partners, LLC, 2010. 332 p.
136. Eliot G. *Adam Bede*. Wordsworth Editions, 1997. 528 p.
137. Gaskell E. *Mary Barton*. Wordsworth Editions, 2012. 448 p.
138. Moss S. *Bodies of Light*. Granta Books, 2015. 320 p.